(SRI M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN)

(*e*) whether it has come to the notice of the Government that the water rate at Rs. 5) and house tax at Rs. 50 is being recovered even though the water is not supplied ?

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Minister for Community Development and Social Welfare).—

(*a*) Yes.

(*b*) No such instance has come to the notice of the Government.

(*c*) Will be considered.

(*d*) Yes.

(*e*) No.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ.—ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಯಾವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ,—ಅಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಬಾವಿಗಳು 4 ಇವೆ. ಈಗ ಎರಡು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.— (ಇ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನ ಆಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದೆ ? ಯಾವಾಗ ಪೂರೈಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಅದನ್ನೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ.—ಆಲದೂರಿನ್ನ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ? ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ ; ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಇದೆ ? ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿ ಇದ್ದರೆ ಈ ಒಂದು ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಏತಕ್ಕೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯ ಆದಾರದ ಮೇಲೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಲದೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 2790 ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಾಲ್ಕು ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ, ಎರಡು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Lands to be Submerged Under Hemavathy Project

540. Sri K. H. HANUME GOWDA (Hassan).—

Will the Minister of State for Major Irrigation be pleased to state :—

(*a*) rhe number of villag s and the extent of private and Government lands to be submerged under Hemavathy Project and the number of families to be affected ;

(*b*) the number of villages which are rehabilitated to this date;

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(*c*) if so, the places where the villages are shifted and rehabilitated ;

(*d*) whether the ayakat lands belonging to Government would be provided to the families affected due to submersion ;

(*e*) the extent of land and compensation granted to the ryots of submerged villages to this date ;

(*f*) the extent of land reserved in Mandya and Hassan Districts for granting the same to the ryots affected and the Taluks where they are so reserved ?

Sri H. N. NANJE GOWDA (Minister of State for Major Irrigation).—

(*a*) The number of villages to be submerged is about 50. The extent of Private and Government land to be submerged is about 17,575 acres. The number of affected families is about 3,000.

(*b*) Three villages.

(*c*) Rehabilitation has been provided by shifting Mallenahalli Village to Hosahalli Colony. Kotekura Village to Maradimallithammanahalli Colony and Edanekoppalu Village to Honagodanahalli Colony.

(*d*) Yes.

(*e*) The compensation to an extent of 16,000 acres of land and Rs. 2,09,10,090-26 has been granted.

(*f*) *Hassan District.*—

Hassan Taluk	...	...	3,712-34
Arakalagudu	...	...	9,078-39
Holenarasipur	...	...	4,150-17
Channarayapatna	...	...	3,631-08
Alur	...	...	6,750-86
Sakaleshpur	...	...	1,576-26
Belur	...	...	505-27
Amruthmahalkaval	...	...	1,550-00
Government Forest Area	...	...	4,491-20
Total	...	...	34,448-07
Mandya District.—			
Pandavapur Taluk	...	...	1,206-15
K. R. Pet Taluk	...	...	10,160-30
Nagamangala Taluk	...	...	834-00
			12,201-05
Total	...	...	46,649-12

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್.—ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಪಾರ್ಟರ್ ಸ್ಟೈಡ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಗದ್ದೆಗಳು, ತೋಟಗಳು, ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಹತ್ತನೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಭೂಮಿಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಊರುಗಳನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಜಮೀನು ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಮನೆ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ ಕೇಸುಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎನ್ನಿಸಿದರೆ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೆಂಬರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಲಾಯರ್‌ಗಳು, ಅವರು ವಕಾಲತ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ ? ಕಮಿಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ವಕಾಲತ್ತನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥಾದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಸ್ಥಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದುತಿಳಿಸಿ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ; ಅದು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ; ಸರ್ವೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಳಗೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸುಮಾರು 50 ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ ಎಂಹು ಜಮೀನಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ, ಮನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ, ಸಂಸಾರಗಳ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್ ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರಿಗೆ, ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಮೀನನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಲಿರುವ 50 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪುನರ್‌ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ? ಈ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ 20 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. 16 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ 4 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಂ. ಮಂಜುನಾಥ.—ಹೇಮಾವತಿ ಚಾನಲ್‌ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಇದು ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳವರಿಗೂ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಜಮೀನಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಫೀಸರ್ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯು ರೈತರಿಗೆ ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆಯೇ ? ಸರ್ಕಾರಿ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇವರಿಗಾಗಿ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಇವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಜಮೀನು ಕೊಡತಕ್ಕುದ್ದು ಕಾನೂನು ಮಿತಿಗೆ ಒಳಕಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ. ಅಂಥ ಕಡೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ರೈತರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಜಮೀನೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸಾವಿರಾರು ಏಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Rise in prices of Food-Grains and other Essential Commodities

559. Sri A. G. KODGI (Baindur).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to the notice of the Government that the prices of foodgrains and other essential Commodities are rising abnormally ; the steps taken by Government to arrest the same ;

(*b*) whether it has come to the notice of the Government that the ban on inter-district movement of foodgrains and thereby the difference of prices from District to District is a cause for such rise in prices ;

(*c*) whether it has not come to the notice of the Government that this restriction has acted as boon to anti-social elements, corrupt and some of the black marketeers ;

(*d*) whether it has come to the notice of the Government that enough quality of sugar, rice, cement etc. are being sold in open market at higher prices ?

Smt. E. E. VAZ (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) It has come to the notice of the Government that there is generally a rise in prices. The steps taken to arrest the same are as follows :—

Rice, wheat products, sugar, maize, bajara and jowar are being sold at fixed prices through fair price shops. Cotton coarse cloth like sarees, dhoties, long-cloth, shirting and drill is also sold at